

Organ c. k. Towarzystwa rolniczego Krakowskiego.

Prenumerata wraz z przesyłką pocztową wynosi: w państwie austr. rocznie 6 złr. w. a., półr. 3 złr. w. a., w W. ks. poznańskim i całym państwie niem. rocznie 12 marek, półr. 6 marek, w Królestwie polskim rocznie 6 rubli, półr. 3 ruble. Dla pp. Oficyalistów pryw. rocznie 4 złr. w. a. Pojedynczy numer 12 ct. w. a. Cena inseratu od miejsca wiersza dwułamowego dla członków Tow. okręg., prenumerujących „Tygodnik” 4 centy, dla wszystkich innych 8 centów.

„Tygodnik rolniczy” wychodzi w Sobotę każdego tygodnia. Niefrankowanych listów nie przyjmuje się. Reklamacye nieopieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej. Manuskrypta winne być opatrzone podpisem autora; nieumieszczonych nie zwraca się. Zamówienia na „Tygodnik” i ogłoszenia, przyjmuje Administracya „Tygodnika” przy ulicy Basztowej, 1. 6, artykuły zaś należy odsyłać do Redakcyi przy ulicy Garncarskiej 1. 5.

Treść: Z Towarzystwa rolniczego. — Najwłaściwszy czas do zbioru jęczmienia browarnego. — Rozmaitości. — Okólnik w sprawie trzecztygodniowego kursu mleczarstwa w Czernichowie. — O zapisach do wyższej szkoły roln. w Dublanach. — Dostawy dla wojska. — Oznajmienia w sprawach zarazy u bydła i trzody. — Ogłoszenia. — Ceny produktów.

Zaproszenie do przedpłaty na „TYGODNIK ROLNICZY”

Rok XIV.

organ c. k. Towarzystwa rolniczego
Krakowskiego wychodzi co Sobotę w
Krakowie w formie wielkiego 1-kw.
arkusza.

Pismo to poświęcone jest sprawom ekonomicznym wiejskim, wszelkim gałęziom rolnictwa i przemysłu rolniczego, oraz hodowli inwentarza żywego.

Tygodnik kosztuje w Austrii 6 złr. rocznie, 3 złr. półrocznie, 1.50 ct. kwartalnie; w Niemczech 12 mk. rocznie; w Królestwie polskim 6 rubl.

Dla pp. Oficyalistów prywatnych rocznie 4 złr. w. a.

Cena inseratu od wiersza dwułamowego wynosi 8 centów za pierwsze ogłoszenie, następnie oblicza się po 4 centy od wiersza. Pp. Prenumeratorzy płacą za wiersz ogłoszenia 4 ct.

Przedpłatę przyjmuje Administracya „Tygodnika rolniczego” ul. Basztowa L. 6.

Szanownych pp. Prenumeratorów upraszamy o łaskawe przesłanie zaległej prenumeraty za I półrocze, oraz o odnowienie na II półrocze 1897.

Z Towarzystwa rolniczego.

W dniu 14 lipca b. r. odbyło się posiedzenie Komitetu Towarzystwa rolniczego krakowskiego pod przewodnictwem prezesa hr. Mycielskiego, a w którym wzięli udział:

Wiceprezesowie pp.: hr. Wodzicki, Czecz i hr. Potocki;

Członkowie Komitetu pp.: prof. Górski, Hupka, Jastrzębski, Jordan, Konopka, prof. Leo, Lippoman, prof. Milewski, Ostaszewski, Żeleński i sekretarz Towarzystwa dr. Krzyżanowski.

Z powodu wstąpienia do Komitetu kilku nowych członków, przeprowadzono, jak zwykle po dorocznem Ogólnem Zgromadzeniu, ponowne zorganizowanie się Sekcyj. Obecny skład ich jest następujący:

Do Sekcyi administracyjnej należą pp.: prof. Górski, Hupka, Jordan, dr. Milieski, wiceprezes hr. Potocki i Żeleński.

Do Sekcyi rolniczo-chmielarskiej pp.: wiceprezes Czecz, prof. Lubomęski, Lippoman, dr. Milieski, Ostaszewski i Żeleński.

Do Sekcyi hodowlanej pp.: prof. Adametz, wiceprezes Czecz, prof. Lubomęski, Lippoman, Konopka, Ostaszewski, wiceprezes hr. Potocki, hr. Rey, Żeleński i krajowy inspektor hodowli p. Sandoz.

Do Sekcji rybnej pp.: dr. Herman Czecz i wiceprezes hr. Wodzicki, a z poza Komitetu pp.: Naimski i dr. Wilkosz.

Do Sekcji statystycznej pp.: Dąbski, prof. Leo, prof. Lubomęski, Lippoman i hr. Rey.

W załatwieniu dalszego porządku dziennego obrad roztrząsano wznowioną przez Towarzystwo gospodarze galicyjskie sprawę organizacji handlu chmielem i utworzenia targów jesiennych w Krakowie. Komitet Towarzystwa rolniczego krakowskiego podniósł już tę myśl przed laty i dążył do utworzenia Stowarzyszenia producentów chmielu, co jednak rozchwiało się dla braku dostatecznej ilości członków; uchwalono jednak poprzeć zamiar Towarzystwa gosp. galic. tak w dążeniu do zawiązania Stowarzyszenia, jak i porozumienia się z odpowiednią instytucją bankową dla zapewnienia finansowania tej sprawy, oświadczając się za premiowaniem li tylko targowem i za potrzebą zawiadamiania właścicieli chmielarzy o cenach tego produktu, dążąc wszakże do powstrzymania sprzedaży przedwcześnie. Zajęcie się całą tą sprawą przekazano Sekcji administracyjnej, upoważniono zaś wiceprezesa p. Czecza, by na posiedzeniu Komisji kultury krajowej we Lwowie przemawiał w imieniu Komitetu, w duchu wyrażonych obecnie zapatrywań tegoż.

Wystosowanie odpowiedzi na zapytanie Wysokiego Ministerstwa rolnictwa w sprawie braku robotników w rolnych przekazano ankiecie, mającej być zwołaną przez prezydium Towarzystwa rolniczego. Jednocześnie uchwalono, by podać do Ministerstw rolnictwa, spraw wewnętrznych i sprawiedliwości wiadomość o agitacji, szerzącej się w niektórych powiatach w celu powstrzymania robotników od najmowania się do żniwa.

Wskutek podania Wydziału Towarzystwa rolniczego okręg. w Rzeszowie o subwencje dla ogierów, którym ona już w roku bieżącym przyznana została, postanowił Komitet odstąpić od poprzedniej uchwały, (t. j. by subwencje te wypłacać dopiero w roku przyszłym) o tyle mianowicie, o ile subwencje owe przyznane już zostały przez niektóre Wydziały Towarzystw rolniczych okręgowych ogierom licencyowanym, które uczyniły zadość żądanym warunkom.

Uchwalono wypłacić Towarzystwu roln. okręg. w Brzesku kwotę 320 złr. na subwencyonowanie buhai, reszta zaś subwencji ma być udzieloną po otrzymaniu dokładnego wykazu co do rasy mających się zakupić buhai, oraz czasu i miejsc, w których ma odbyć się premiowanie bydła.

Przystąpiono do austriackiego Związku przyciągania ptactwa w Gracu, w sprawie podjęcia akcji przeciw tępieniu pożytecznych ptaków.

Przyjęto do wiadomości przedłożoną przez Redaktora *Ekonomisty* p. Bromowicza uchwałą Walnego Zgromadzenia galicyjskiego Towarzystwa chowu drobiu w Jarosławiu w sprawie proponowanego przez tegoż

sojuszu *Ekonomisty Narodowego* z *Tygodnikiem rolniczym*, Sekcji zaś redakcyjnej polecono zastanowienie się nad możliwością reorganizacji wydawnictwa *Tygodnika rolniczego* i przedłożenia w danym razie odnośnego projektu na najbliższym posiedzeniu Komitetu.

Na zapytanie c. k. Starostwa w Bochni o opinię w sprawie zamierzonego karczunku lasu w gminie katast. Buczyzna, oświadczone się przeciw zezwoleniu i za żądaniem ponownego zalesienia wykarczowanych 4 morgów.

Konkurs na stypendyum w Mödlingu ma być umieszczony w *Tygodniku rolniczym* i w dziennikach krakowskich.

Na Ogólne Zgromadzenie Towarzystwa rolniczego okręg. w Wieliczce delegowano prof. Milewskiego.

Na wiec w Skoczowie w ks. Cieszyńskim delegowano pp.: Hermana Czecza i prof. Górskiego.

Ogłoszenie o wystawie ogierów w Wiedniu ma być umieszczone w *Tygodniku rolniczym* i rozesłane do Towarzystw rolniczych okręgowych.

W sprawie uchwał Towarzystwa roln. w Wiedniu co do reformy giełdy dla produktów rolniczych wysłuchano sprawozdania delegata swego prof. Górskiego i przyjęto do wiadomości. (Uchwały te podane już były w *Tygodniku rolniczym*.)

Zawiadomienie c. i k. Intendencji 1 korpusu w Krakowie, dotyczące warunków dostawy drzewa opałowego i t. p. przyjęto do wiadomości i jednocześnie postanowiono upomnieć się o prawo wysyłania z Komitetu dwóch mężów zaufania, którzy byliby obecni przy rozstrzyganiu o ofertach. Jako delegatów Komitetu przeznaczono pp.: hr. Wodzickiego i prof. Górskiego.

Kilka jeszcze spraw przyjęto do wiadomości.

Najwłaściwszy czas do zbioru jęczmienia browarnego.

Przy tak cennym produkcie, jakim jest jęczmień browarny, bardzo ważną jest dokładna świadomość o zmianach jego właściwości, które następują w czasie stopniowego dojrzewania. Badaniem tych zmian zajął się ponownie dr. Th. Remy, zarządzając w r. ubiegłym na stacji próbnej szkoły piwoworskiej w Berlinie rozmaite doświadczenia, o których obszernie sprawozdanie znajduje się w Nr. 17, 18 i 19 *Wochenschrift für Brauerei*, a które w streszczeniu podajemy.

Rezultaty tych doświadczeń zgadzają się najzupełniej z wynikami prób z roku poprzedniego. Okazało się przede wszystkim, iż dojrzałość mleczna nie może zupełnie wchodzić w rachunek przy jęczmieniu browarnym, gdyż ziarno takie ma nietylko pod względem użytkowym znacznie mniejszą wartość, aniżeli dobrze

dojrzałe, ale wogóle cena jego, zastosowana do zewnętrznego wyglądu, opada nadzwyczaj nisko. Jęczmień, który przed zbiorem okazywał wszelkie pożądane zalety, staje się zupełnie niezdatnym dla browaru przez ścięcie w chwili dojrzałości mlecznej. Do straty tej przyczynia się jeszcze okoliczność, iż plon przedwcześnie zebranego jęczmienia mógłby jeszcze zwiększyć się do 25%, chociaż niewątpliwie kosztem dobroci i ilości słomy. Ubytek ten jednak jest stosunkowo mało znaczący, gdyż cała słoma przy jęczmieniu browarnym wynosi co najwyżej 15 do 20% wartości ogólnej.

Porównyując następne trzy stopnie dojrzałości pod względem wpływu ich na wartość użytkową ziarna, zawiśłą od jego składników, przekonano się, iż nie zachodzą tu już zbyt wielkie różnice, gdyż ograniczają się co najwyżej do 1% w zawartościach materyj ekstraktowych, proteinu i krochmalu, co w praktyce nie ma donośnego znaczenia. Zupełnie inaczej przedstawia się ten stosunek, gdy zaczniemy porównywać go od chwili dojrzałości mlecznej. W miarę stopniowego dojrzewania objawia się ciągłe polepszenie zawartości ziarna aż do zupełnego ukończenia jego dojrzałości. Rolnik musi starać się o uzyskanie dobrego zewnętrznego wyglądu ziarna, bo od tego zawiśłą jest cena jego. Dojrzałość zupełna, zwana martwą, jest więc obok piękności ziarna najważniejszą dla jęczmienia browarnego. W praktyce wszakże stają temu wyczekiwaniu rozmaite względy na przeszkodzie. Każdy dzień spóźnienia połączony jest z pewnym ryzykiem. Jeżeli przyjdzie deszcz, to ucierpi na tem pżynajmniej kolor ziarna, czego możnaby było uniknąć, przyspieszając zbiór o parę dni. Ostatecznie, nawet przy żółtej dojrzałości ścięty, ale bez deszczu sprzątnięty jęczmień ma większą wartość od zupełnie dojrzałego, lecz zepsutego przez słońce. Również i niebezpieczeństwo wypadnięcia ziarna przy silnym wietrze, możliwość gradu i inne obawy powodują przyspieszenie żniwa wbrew zasadom wyrażonym powyżej.

Jak w wielu innych wypadkach, tak i tutaj z dwójga złego trzeba wybrać mniejsze. Tam, gdzie spóźniony zbiór jęczmienia połączony bywa ze zbyt wielkim ryzykiem, należy dać pierwszeństwo nieco wcześniejszemu, chociaż uzyskane tym sposobem ziarno będzie zawsze nieco gorsze. Przy uprawie jęczmienia na większe rozmiary, nasuwają się inne jeszcze przyczyny, które nie pozwalają wyczekiwania skończonej, martwej jego dojrzałości. Choćby więc z powodu potrzeby należytego rozłożenia pracy, może być wskazanem rozpoczęcie zbioru jęczmienia w żółtej jeszcze dojrzałości i wolne postępowanie aż do zupełnego, w razie zaś stałej pogody, do martwego nawet dojrzewania. Natomiast łożyć należy większe starania przy jego wysuszeniu. Mocno dojrzały jęczmień można kosić z rosą, związać go zaraz i postawić w kupki, nakrywając je jednym większym rozchylonem snopem, a w takim razie znieść może i większy nawet deszcz bez postradania przydatności browarnej.

Ubogi w składniki azotowe, a obfity w skrobię jęczmień, otrzymać można tylko przy wczesnym zasiewie.

Dołączone poniżej zestawienia dają obraz wartości jęczmienia, zebranego w rozmaitym stanie dojrzałości, przyczem skrobia stanowi podstawę do ocenienia:

	Dojrzałość			
	mleczna	żółta	pełna	martwa
Plon substancji suchej w ziarnie w cet. podwójnych z ha	13·23	15·88	16·52	16·98
Odrzucić połowę ziarna lżejszego cet. podw. . .	0·64	0·53	0·36	0·31
Pozostaje w 100 kg. substancji suchej	12·59	15·25	16·16	16·67
Zawartość skrobi w % substancji suchej . . .	68·65	69·40	69·48	68·95
Na podstawie ilości skrobi obrachowany stosunek wartości . . .	100·0	122·4	129·9	133·0

Przy tej ogromnej różnicy, przypadającej na korzyść ziarna zebranego w dojrzałości pełnej i martwej, a która nie stanowi jeszcze cyfr najwyższych, gdyż wartość jej obrachowaną została jedynie na podstawie zawartości skrobi, ponosimy tylko pewną, mało tu ważącą stratę w jakości i ilości słomy. Różnica ta jednak, począwszy od dojrzałości żółtej aż do martwej, mało się już zmienia pod względem jakości słomy, gdy przy ziarnie podnosi się ona w stosunku 100 : 106·1 : 108·6. Okazuje się zatem, iż często wygłoszone zdanie, że dobroć jęczmienia browarnego mało się już zmienia między dojrzałością żółtą a martwą, jest zupełnie błędne. Wybór najważniejszego czasu do zbioru jęczmienia jest najlepszym i nic niekosztującym środkiem ulepszenia jakości tego ziarna i wpływa niewątpliwie w znacznej mierze na rentowność uprawy tej rośliny.

ROZMAITOŚCI.

Przechowywanie mięsa surowego na jakiś czas skuteczniejsza się w ten sposób, iż układa się je do garnków kamiennych i zalewa roztopionem tłuszczem w ten sposób, by wypełnić zupełnie wszystkie miejsca próżne między mięsem i pokryć je dostatecznie po wierzchu, wskutek czego zabezpieczy się wszelki przystęp powietrza.

Stowarzyszenie dla sprzedaży wierzby koszykarskiej utworzyło się w dniu 3 czerwca b. r. w Dirschau (Prusy wschodnie). Potrzebny do tego kapitał wynosić ma 30.000 marek, a mianowicie 20.000 na zakupno miejsca, postawienie budynków i sprawienie maszyn, a 9500 złr. jako kapitał obrotowy. Udziały wynosić mają po 100 marek, których 10% ma być zaraz wpłaconych. Wybrano natychmiast Wydział i Radę nadzorczą.

Międzynarodowa wystawa ogierów w Wiedniu 1897.

W czasie od 16 do 19 października b. r. odbędzie się z inicjatywy ministerstwa rolnictwa w Wiedniu w Praterze VI międzynarodowa wystawa ogierów. Ministerstwo rolnictwa zamierza przy tej sposobności zakupić kilka ogierów rezerwowych na okres r. 1898. Korzystne rezultaty dotychczasowych pięciu wystaw ogierów obudzają nadzieję, że także tegoroczna wystawa uda się pod każdym względem. Zgłoszenia przyjmuje i udziela informacji: Sekretarz VI sekcji dla chowu koni c. k. Towarzystwa rolniczego w Wiedniu, I, Herrengasse 13.

Latarnia do łapania owadów. Próby, które prof. dr. Rörig z Królewca (Königsberg) wspólnie z prof. dr. Frank'em przeprowadzili z latarnią Moll'a, zachęciły prof. Rörig'a do zbudowania latarni nieco odmiennej, która byłaby tańszą (Moll'a kosztuje 65 marek) i wygodniejszą do użycia. Dolne naczynie łapiące, a raczej topiące tego nowego pomysłu składa się z sześciu ścian, zwięzających się ku dołowi. W środku, w części górnej, znajduje się latarnia otoczona sześciu ukośnemi szybami, które ją zabezpieczają od wiatru i deszczu. Koniczne reflektory, znajdujące się na ścianach prostopadłych wzmacniają znacznie światło. Zwabione niem owady i ćmy latają wkoło ścian ukośnych i wpadają do lejka i do znajdującego się w nim płynu, mającego słodki zapach. Lejek ten można odśrubować, ale ma też dwie pokrywki, zapomocą których można złapane owady wyrzucić. Potrzebna na całą noc ilość nafty do lampki jest bardzo małą. Sporządzenie tej latarni, której szerokość wynosi 31 cm., ściany prostopadłe 15 cm. w kwadrat, a przecięcie reflektora na zewnątrz 13 cm., kosztowało 29 marek. Autor jest jednak przekonany, iż może być ona zrobiona przez każdego blacharza kosztem 25 marek. Wydatek ten wynagrodzi się sowicie w przeciągu jednego lata. Ażeby i w ciągu dnia łapać na drzewach owocowych osy i mrówki, można na ścianach zewnętrznych latarni poprzywiązywać słoiki z płynem słodkim, do których wpadają codziennie setkami owe szkodniki owoców. Sprowadzona jedna tylko latarnia przez Towarzystwo rolnicze, może być wzorem, podług którego sporządzi się znaczniejsza ich ilość.

Zwracanie do Danii bydła podejrzanego o tuberkuły.

Wskutek dążenia Danii do pozbycia się wszystkich sztuk bydła, które przy szczepieniu tuberkuliną okazały się podejrzanymi co do zdrowia, poczęto sprzedawać znaczniejszą ich ilość do Niemiec. Tam jednak spostrzeżono się wkrótce, i oceniono doniosłość strat, jakie przy zakupnie podobnem ponoszą zarówno hodowcy jak i rzeźnicy. Na posiedzeniu więc rolniczem w Apenrade wniesiono projekt petycji do Izby rolniczej, by dozwolonem było odsyłać z powrotem do Danii bydło, które w kwarantanach morskich okaże się reagującym przy szczepieniu tuberkuliną. Co do mniemania, iż bydło reagujące w Danii przy pierwszym szczepieniu, może nie wykazać oddziaływania przy ponownem jego szczepie-

niu w kwarantanie, oświadczył weterynarz Stolzenburg, iż z doświadczenia własnego zaręczyć może, że zdanie podobne jest zupełnie fałszywe. Wszystkie sztuki, które szczepił ponownie, dały ten sam rezultat co przy szczepieniu pierwotnem. Wniosek powyższy co do petycji uchwalonym został.

Ułatwienie zbytu owoców. Wskutek starań Tow. rolniczego w Göttingu, ma być tam urządzony tej jesieni 4—6 tygodniowy targ na owoce w wielkiej halli miejskiej, co do sposobności do zbytu i zakupna owoców po stałych cenach, przy pewności pod względem trwałości i dobroci owoców. Postępowanie ma być następujące: Nadesłany przez gospodarzy towar zostanie przez zajmującego się sprzedażą rozsortowany podług gatunku, jakości i staranności w zebraniu, a następnie wysprzedany po cenach miernych lecz stałych. Pożądanem byłoby, ażeby podobne targi zaprowadzono i u nas, co uczyniłoby zbyt wcześnie przedwczesnego pozbywania się owoców przez wydzierżawienie sadów.

OKÓLNIK.

Komitet c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego urządza trzecztygodniowy teoretyczny i praktyczny kurs mleczarstwa w Czernichowie, który trwać będzie od 6 do 25 września b. r. włącznie.

Do kursu dopuszczeni będą uczniowie, oraz fizycznie zdrowe uczennice, o ile wykażą się:

1. Ukończoną szkołą ludową,
2. Świadectwem moralności;
3. Ukończonym 16-tym rokiem życia.

Podania o przypuszczenie do kursu, oraz nadanie stypendyum należy wnosić do Komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego (Kraków, Basztowa L. 6), najdalej do 15 sierpnia b. r.

Komitet ustanowił 12 (dwanaście) stypendyów po 20 (dwadzieścia złr.).

Urządzając kurs wyż rzeczoną, Komitet miał na celu nie tylko podnieść wogóle znajomość zawodową mleczarstwa w kraju, ale w pierwszym rzędzie zapewnić mleczarniom spółkowym, przez Komitet w ostatnich czasach zakładanym, fachowe kierownictwo.

Dlatego też Komitet uważa za bardzo pożądane, by przedewszystkiem już istniejące, niemniej w najbliższej przyszłości powstać mające mleczarnie spółkowe postarały się o uzyskanie stypendyów, przez Komitet ustanowionych, dla swych kierowników i współpracowników. Kandydatom tej kategorii przyznaje Komitet pierwszeństwo przed innymi, zarazem Komitet oznajmia, że postanowił zakładać w roku przyszłym mleczarnie

spółkowe tylko w tych miejscowościach, w których znajdują się kierownicy z ukończonym kursem mleczarstwa w Czernichowie.

Komitet c. k. Towarzystwa roln. krakowskiego.

Wiceprezes:
Karol Czech w. r.

Sekretarz:
Krzyżanowski.

OGŁOSZENIE.

Zapisy do krajowej wyższej szkoły rolniczej w Dublanach rozpoczynają się dnia 15 września; początek kursu 23 września.

Kurs w Dublanach jest trzyletni, oparty z jednej strony o bardzo bogate zbiory i pracownie naukowe, ogród botaniczny, pole i stacje doświadczalne, z drugiej o folwark z wzorowem gospodarstwem i oborą, gorzelnią i t. p.

Warunki przyjęcia: egzamin dojrzałości w wyższym gimnazjum lub wyższej szkole realnej. Ci, którzy świadectwa dojrzałości nie posiadają, muszą się poddać egzaminowi wstępnemu. Egzamin wstępny w roku 1897 oznaczony jest na dzień 30 września.

Potrzebne dokumenta przy wpisie są: metryka dowodząca, że kandydat ukończył 18 rok życia, świadectwo szkolne, świadectwo moralności za czas wystąpienia ze szkoły i świadectwo zdrowia, potwierdzone przez lekarza zakładowego.

Wszyscy uczniowie obowiązani są mieszkać w domu zakładowym.

Pragnąc mniej zamożnym kandydatom umożliwić wstęp do kraj. wyższej szkoły rolniczej w Dublauach, Wys. Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 6 lipca b. r. L. 41952, postanowił uwolnić uczniów od obowiązku noszenia przepisanego munduru i oznaczyć całoroczne utrzymanie wraz z opłatą szkolną na kwotę 463 złr.

Dwanaście miejsc jest zupełnie bezpłatnych.

Liczne stypendya w kwocie od 100 do 300 złr. rocznie, ułatwiają uczniom pilnym, a niezamożnym pobyt w szkole tutejszej.

Stypendya mogą być nadawane nowo wstępującym uczniom w II półroczu, funduszowe miejsca już w I-ym.

Ci, którzy chcą się ubiegać o miejsce bezpłatne, winni wnieść w tym roku najdalej do 10 sierpnia podania należycie udokumentowane, stylizowane do Wys. Wydziału krajowego na ręce Dyrekcyi kraj. szkół rolniczych w Dublanach, która również udziela wszelkich bliższych informacji. (1-3)

Krajowa wyższa szkoła rolnicza w Dublanach.

L. 3720.

Obwieszczenie dzierżawy.

C. i k. Intendentura 1 korpusu w Krakowie za-wiadamia, że na czas od 1 października 1897 r. do 30

września 1898 r. potrzebować będzie do magazynów wojskowych:

Dzień rozprawy	Godzina	w Stacji	Stacja dzierzawna	Cetnarów metr.				Węgle ka- mienne	Wadyum na			
				Siano	Słoma na podściółkę	Słoma do łóżek	Siano		Słomę na podściółkę	Słomę do łóżek	Węgle	
12	Sierpnia 1897 o 10 przed połud.	Tarnów	Tarnów	7687	4295	816	9960	800	500	100	400	
				196	108	138	600	30	10	15	30	
				2097	1048	261	120	350	100	15	8	
				1873	936	54	—	320	110	8	—	
				1873	936	54	—	320	110	8	—	
12	Sierpnia 1897 o 10 przed połud.	Kraków	Niepołomice	1985	992	177	1698	320	110	8	50	
				3909	1054	225	2730	600	200	25	80	
				43392	19900	3855	—	6500	1900	370	—	

Do rozprawy będą przyjęte tylko pisemne oferty opatrzone marką stemplową 50 ct. Oferty mają być oddane komisji rozpraw dla dotyczącej stacji najpóźniej do godziny 10-tej przed południem. Z ofertami należy wnieść wadyum dokładnie wyszczególnione, a wynoszące 5% zaoferowanej należnej kwoty.

W Krakowie-Podgórzu ma dzierżawca utrzymywać w zapasie rezerwowym: 8000 ctm. siana (połowę z tego prasowane), 4500 ctm. słomy na podściółkę i 2000 ctm. słomy do łóżek.

Wszelkie bliższe warunki mogą być przejrane w kancelaryach magazynów potrzeb wojskowych w Krakowie i Tarnowie, we wszystkich c. k. Starostwach, jakoteż w głównych Towarzystwach rolniczych krajowych. Gminom, producentom i Stowarzyszeniom rolniczym przyznanemi będą co do współudziału w dostarczaniu potrzeb zaopatrzenia pewne uwzględnienia i ułatwienia.

Kraków, dnia 1 lipca 1897 r.

Z Intendentury c. i k. 1 korpusu.

Do L. 560.

WYKAZ

mających być przez c. i k. magazyny wojskowe w Rzeszowie, zakupionych artykułów na rok 1897/8.

Dla stacyi	Z miejscem konkurencyjnym	Żyta	Owsa	Siana	Słomy na podśc.	Słomy do łożek	Drzewa twardego opał.	Węgiel kam.
		Cetnarów metr.					m ³	Ctm.
W drodze kupieckiej								
Rzeszów	Przybyszówka, Słocina, Strzelnica, Staroniwa	6180	8850	—	—	—	2110	4200
Dębica	—	—	2130	—	—	—	475	—
Razem		6180	10980	—	—	—	2585	4200
W drodze dzierżawy								
Rzeszów	Przybyszówka, Słocina, Strzelnica, Staroniwa	—	—	7230	3580	600	—	—
Dębica	—	1470	—	1580	975	100	—	—
Głogów	—	410	2400	1925	965	55	140	—
Sędziszów	—	390	2355	1890	945	55	165	—
Kolbuszowa	—	385	2325	1865	930	55	155	—
Tyresówka	—	380	2205	1765	885	55	165	—
Razem		3055	9285	16255	8280	986	625	—

Rzeszów, dnia 6 lipca 1897 r.

C. i k. magazyn zaopatrzenia wojska w Rzeszowie.

OZNAJMIENIA.

Ze względu na zmieniony stan zarazy pyskowo-racicowej w Galicyi c. k. Namiestnictwo w Wiedniu, znosząc swe rozporządzenie z 19 maja b. r. wzbroniło rozporządzeniem z 9 czerwca b. r. wprowadzać do Niższej Austrii zwierzęta racicowe jeszcze tylko z politycznego powiatu Rawa ruska.

Jednakże przywóz bydła rogatego, przeznaczonego na rzeź, z wyżej wymienionego powiatu do Wiednia-St. Marx, dozwolony jest pod odpowiednimi warunkami:

Przywóz świń przeznaczonych na rzeź z gmin niezapowietrzonych zarazą pyskowo-racicową, a leżących w powiecie wyżej wymienionym, do Wiednia, St. Marx

jest również i nadal dopuszczalny przy zachowaniu postanowień punktu IV al. b) i c) obwieszczenia c. k. Namiestnictwa Niżso-austr. z dnia 14 listopada 1895 r.

Natomiast ze względu na stan zarazy pomoru świń w Galicyi, oraz na częste wypadki zawlekania tej zarazy, przywóz do Austrii Niższej nierogaczyny, przeznaczonej do chowu (tak zwane Futter-Laufer-Handel-schweine), wzbroniony jest i nadal z całej Galicyi.

Przywóz do Austrii Niższej świń przeznaczonych na rzeź z niezamkniętych powiatów Galicyi dozwolony jest tylko do stacyj kolejowych położonych w pobliżu miejsc przeznaczenia posyłki, skąd odnośny transport, jeżeli się przy wyładowaniu okaże zdrowym, przewieziony być ma na wozach do miejsca przeznaczenia i to bez zmiany stanowiska wybity najpóźniej do 5 dni.

Wysokie c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych na podstawie artykułu 5 konwencji weterynarskiej z d. 6 grudnia 1891 r. wzbroniło reskryptem z d. 9 maja b. r., wprowadzać bydło rogale do królestw i krajów reprezentowanych w Radzie państwa z następujących zarazą płucną zapowietrzonych i z tego powodu zamkniętych obszarów państwa niemieck., a mianowicie:

1. Z okręgów rządowych Poczdam, Magdeburg i Kolonia (Köln), w Królestwie pruskiem;

2. Z okręgu rządowego Lipsk, w Król. Saskiem.

Zakaz ten wchodzi w wykonanie w miejsce zakazu ogłoszonego tutejszem obwieszczeniem z dnia 13 maja b. r. z dniem ogłoszenia w urzędowej *Gazecie lwowskiej*.

Według reskryptu Wysokiego c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 12 czerwca b. r. zaraza pyskowo-racicowa wygasła w powiatach Bośni-Hercegowiny, a istnieje tylko w powiecie Sanskimost.

Wskutek powołanego reskryptu ministeryalnego c. k. Namiestnictwo znosi ogłoszony tutejszem obwieszczeniem z dnia 5 maja b. r. L. 38.948 zakaz przywozu do Galicyi zwierząt przeżuujących z powiatów Bośni-Hercegowiny: Breka, Dervent i Krupa, utrzymując zakaz ten w mocy nadal tylko do powiatu Sanskimost.

Przywóz do Galicyi zwierząt odżuwających na rzeź przeznaczonych z innych, od zarazy wolnych powiatów Bośni-Hercegowiny, tudzież mięsa wieprzowego w całości z nerkami i nienaruszonym tłuszczem okołonerkowym, dozwolony jest do następujących miast Galicyi, a mianowicie: do Jarosławia, Kołomyi, Krakowa, Lwowa, Nowego Sącza, Podgórze, Przemyśla, Stanisławowa, Stryja, Tarnowa i Żywca.

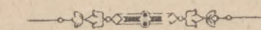
Przywóz do Czech odżuwaczy i świń z politycznych powiatów Galicyi: Buczac, Czortków, Rawa ruska i Trembowla jest od 28 czerwca 1897, zupełnie zakazany, natomiast przywóz odżuwaczy z innych powiatów Galicyi dozwolony jest wyłącznie tylko na rzeź.

Przywóz świń przeznaczonych do chowu lub do użytku z Galicyi do Czech jest zupełnie zakazany.

Natomiast świnie przeznaczone na rzeź z niezamkniętych obszarów, wolno przywozić do stacyj kolejowych upoważnionych do ładowania i wyładowywania zwierząt racicowych.

Z c. k. Namiestnictwa.

Ogłoszenia.

Dzierżawa

8 klm. od Krakowa, obejmująca 135 morg., w tem 5 morg. łąk słodkich, jest **zaraz do odstąpienia**.

Czynsz roczny 1150 złr. — Kaucya tyle co roczny czynsz, tj. 1150 złr. — Podatki, assekuracye etc. razem rocznie 500 złr.

Zasiewy są obecnie:

24 korcy żyta
32 " pszenicy
34 " jęczmienia
40 " owsa
5 morg. ziemniaków
3 " buraków.

9 sztuk jałownika
9 " koni
i inne drobne inwentarze.

Inwentarz martwy:

W kompletnem urządzeniu młocarnię, sieczkarnię itd. i wszystko co w zakres wchodzi.

Inwentarz żywy:

20 sztuk krów holender.

Podatek zapłacony do 1-go października 1897 r. płaci się półrocznie. Cena za to wszystko 12.000 złr. względnie po oglądnięciu i umowie może nastąpić odstąpienie. — Wiadomości udzieli Admin. „Tygodnika rolniczego“ w Krakowie, ul. Basztowa L. 6.

T. LEWIECKA
SKŁAD NASION
Kraków, ul. Sławkowska L. 10,

poleca do siewu:

Rzepę olbrzymią **Turnips angielski**

Mammoth biały olbrzymi z fioletowym czubkiem

Konwiowy " " z zielonym "

po 1 złr. za 1 kg.; oraz rzepę ścierniówkę okrągłą i podługowatą, po 80 ct. za 1 kg. (2-3)

Wysiew na mórg 2 kg.

Poszukuje posady

Gorzelnik

lub **Rządca dóbr**

pragnący zmienić dotychczas zajmowane stanowisko jako rządca dóbr. — Chlubne świadectwa i referencye są do dyspozycji. — Łaskawe zgłoszenia listowne pod adresem: Wiktor Michalski, Kraków, Rynek gł. L. 25.

Siaty na lasy do suszenia chmielu

i inne towary tkackie własnego wyrobu

 poleca **po najtańszych cenach**

MARCIN BRZEK w BŁĄZOWIE.

Cennik i próbki wysyła się na żądanie franco. (1-5)

W dobrach Bołszowce

stacya kolej. pocztowa i telegraficzna

można nabyć na zasiew jesienny: (2-8)

Rzepak „Thüringer Raps“ . . . po cenie 15 złr.

Żyto „Schlaustedter Riesen Winterkorn“ 7 „

Pszenica „Hors Concurs“ . . . . . 9 „

Wszystko za 100 kg. netto, loco stacya kolei Bołszowce.

Worki po cenie kupna.

Zamówienia przyjmuje Zarząd dóbr Bołszowce.

NAWOZY SZTUCZNE

pod gwarancją zupełnej czystości i pełnej zawartości

składników pokarmowych **sprzedaje najtaniej**

Związek handlowy Kółek rolniczych w Krakowie.

Cenniki darmo i opłatnie. Większym odbiorcom specyalne

oferty. Ceny bez konkurencyi. (3-10)

Przy
dosta wie
nawozów sztucznych
Z DOMU ROLNICZEGO
ERNESTA BAHLSENA w Krakowie
Magazyn 23.
Biuro nadawcze ul. Karmelicka 21, Magazyn 23.
Skład komisowy we Lwowie.

!Niebawem ułatwienia!

1. Wypożyczanie siewników do nawozów sztucznych.
2. Bezpłatna analiza gleby na zawartość azotu, kwasu fosforowego, potasu i wapna.
3. Kredyt do 12 miesięcy.

Najściślejsza gwarancja za prawdziwość, czystość i zawartość fabrykatu.

 Ceny nadzwyczaj niskie.

BLIŻSZE WYJAŚNIENIA daje broszura o używaniu nawozów sztucznych i cennik główny, który się na życzenie gratis i franco przesyła.

FRANCISZEK JAN KWIZDA

4 złotych, 18 srebrnych
medali,
30 dyplomów
honorowych i uznania.

Kwizdy**Kwizdy****PŁYN WZMACNIAJĄCY**

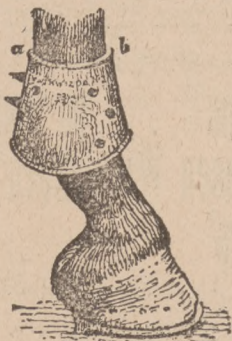
c. k. uprzyw. woda do obmywania koni.

Cena jednej flaszki 1.40 złr. w. a

Proszek pożywny dla bydła

Środek weteryn. dyetyczny dla bydła, koni i owiec.

Cena 1 pudełka 70 centów, 1/2 pudełka 35 centów.

Kwizdy maś do kopytdla zabezpieczenia kopyt od kruchości i łama-
nia się. Cena puszek 400 gr. 1.25 złr.**Kwizdy kit do kopyt**sztuczne kopyto.
Cena 1 laseczki 80 centów.**Kwizdy kresolina**doskonały środek desinfekcyjny.
Cena 1 flaszki 50 ct.C. k. austr. węgier. i k. rumuński
dostawca nadwornyApteka okręgowa
w Korneuburgu przy Wiedniu.

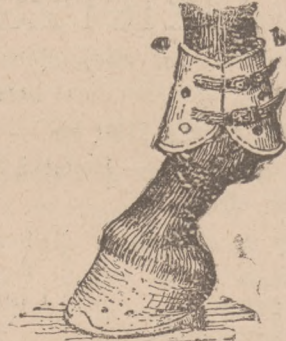
KWIZDY
PATENTOWANE STRYCHULCE PENCINOWE
z gumy.

Patentowane strychulce pencinowe sporządza się w kolorze
siwym, czarnym, brązowym lub białym, w 4 wielkościach, a
to tak dla **lewej** jak i **prawej** nogi.

Dla pęd. mierzonych przy a, b, o obwodzie
20—22 ctm. służy wielkość Nr. 1 | 24—27 ctm. służy wielkość Nr. 3
22—24 " " " " 2 | 27—30 " " " " 4

Cena patent. strychulców w kolorze siwym od szt. Nr. 1 wynosi
po 2.50 złr. Nr. 2 po 2.70 złr. Nr. 3 po 2.90 złr. Nr. 4 po 3.30 złr.

Cena strychulców w kolorze czarnym, brązowym i białym jest na sztuce
o 20 ct. wyższą, aniżeli przy siwych.

Rok
założenia
1853

Katalogi ilustrowane **Kwizdy patentowanych przyrządów**
ochronnych z gumy dla nóg koniskich darmo i franco.

Codzienna przesyłka pocztowa z głównego składu
Apteki okręgowej w Korneuburgu.

Ceny produktów w złr. za 100 kg.

	Kraków z dnia 20/7			Tarnów z dnia 16/7			Lwów z dnia 9/7			Rzeszów z dnia			Wiedeń z dnia 20/7		
	od	do	Waga hl.	od	do		od	do		od	do	przebie- ta	od	do	Waga hl.
Pszenica	8.—	9.60	72-78	7.80	8.70	—	8.10	8.35	—	—	—	—	9.30	10.30	78-80
Żyto	6.30	6.85	65-71	6.20	6.50	—	5.90	6.20	—	—	—	—	7.20	7.70	69-74
Jęczmień	6.—	6.30	62-67	6.—	6.20	—	5.30	5.60	—	—	—	—	5.60	9.—	—
Owies	7.40	7.80	40-45	6.50	7.—	—	6.20	6.50	—	—	—	—	6.15	6.90	—
Groch	7.—	10.—	—	7.—	8.—	—	5.—	7.50	—	—	—	—	8.25	13.—	—
Fasola	6.—	12.—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bobik	—	—	—	5.25	5.50	—	4.50	5.—	—	—	—	—	—	—	—
Wyka	—	—	—	—	—	—	4.20	4.80	—	—	—	—	5.25	6.50	—
Tatarka	7.—	8.—	—	7.—	7.50	—	7.50	8.50	—	—	—	—	7.75	8.25	—
Proso	5.—	6.—	—	5.50	6.—	—	—	—	—	—	—	—	5.90	6.—	—
Jagły	11.—	13.—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9.50	11.50	—
Kukurudza	—	—	—	6.20	6.50	—	5.30	5.50	—	—	—	—	4.50	4.60	—
Rzepak	—	—	—	9.—	10.—	—	—	—	—	—	—	—	12.75	13.—	—
Chmiel za 56 kg.	—	—	—	52.—	Za 50 kg.	—	—	—	—	—	—	—	35.—	60. Za 50 kg.	—
Konicz. nas. czerw.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Konicz. nas. biała	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kon. nas. szwedzka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Siano z łąk	1.40	1.80	—	1.80	2.—	—	—	—	—	—	—	—	1.—	3.—	—
Siano z koniczyny	2.—	2.40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.—	2.60	świeże
Słoma	1.80	2.—	—	1.40	1.50	—	—	—	—	—	—	—	1.—	2.60	—
Kartofle hektolit.	2.—	2.60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Okowita 75—95°	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ kont.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16.50	16.60	—
Masło	—85	—90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—